

Vigsel i Den norske kirke

*Sammenstilling av ordningene av 2003 og 2017,
til bruk ved alle vigsler i Den norske kirke.*

VIGSEL 2003 og 2017

Alminnelige bestemmelser og retningslinjer

Alminnelige bestemmelser

Ekteskap inngås ved at to personer offentlig, i vitners nærvær og for godkjent (borgerlig eller kirkelig) myndighet avgir løfte til hverandre om at de vil leve sammen i ekteskap, og dette erklæres å ha offentlig gyldighet. Ekteskapsinngåelse etter kirkens ordning har både en juridisk og en kirkelig side. Den handling som er ekteskapsstiftende etter samfunnets lovgivning, foretas for Guds ansikt, og er derfor en kirkelig handling av gudstjenestlig karakter. Enkeltelementer ved handlingen, som musikk, opplesning og andre innslag må utformes i samsvar med dette. Handlingen finner sted i kirken eller et annet gudstjenestested som etter biskopens avgjørelse kan brukes til vigsel. Før handlingen har den som skal forrette – unntaksvis en annen på dennes vegne – en samtale med paret som skal vies. Salmer og sanger må på forhånd godkjennes av forrettende prest og det musikalske stoff av kantor/organist. Den forestående vigsel kan på forhånd bekjentgjøres gjennom kunngjøringene i en gudstjeneste, og paret nevnes i forbønnen.

Bryllupsmesse

Hvis en vil feire Bryllupsmesse, følger en enten ordningen Vigsel til og med siste salme. Denne blir da salme før nattverden, etterfulgt av en av nattverdordningene i Gudstjenesteboken. Eller en kan følge Ordning for hovedgudstjeneste. Vigseldordningens Inngangsord erstatter da hovedgudstjenestens Inngangsord og vigselsordningens punkt 4 erstatter lesningene i hovedgudstjenesten. En av lesningene skal være en evangelielesning. Leddene Ekteskapsinngåelse og Overrekkelse av ringer kommer på kunngjøringenes plass, og vigselsordningens ledd Forbønn erstatter hovedgudstjenestens forbønnsdel. En kunngjør i Inngangsordene at det skal feires bryllupsmesse, for eksempel slik:

L Kjære (navnet nevnes) og (navnet nevnes). Dere er kommet hit til (kirken nevnes) for å inngå ekteskap. Vi er samlet her for å glede oss med dere. Vi skal høre deres løfter til hverandre og be om Guds velsignelse over dere og over hjemmet deres. Dere har også bedt om å få del i Herrens nattverd når dere nå begynner livet sammen som ektefolk. Vi vil derfor feire denne handlingen som en bryllupsmesse, slik at det er mulig for dem som ønsker det, å gå sammen med dere til Herrens bord på denne dagen.

Forbønn for borgerlig inngått ekteskap

Ektepar som har inngått ekteskap for borgerlig myndighet, kan siden anmode om kirkens forbønn. Se ordningen Forbønn for borgerlig inngått ekteskap.

Alminnelige retningslinjer for vigsel

Det kan ringes i ca. 5 minutter før og etter vigselshandlingen.

Liturgen bærer stola i hvitt.

I løpet av handlingen kan det gis rom for medvirkning av ulike slag. Det kan være medvirkning fra bryllupsfølget ved enkelte av de liturgiske ledd, og det kan være tillegg til handlingen i form av musikk eller høytlesning, eventuelt kombinert med at det tennes lys i lysgloben. Blant de kulturelle innslag kan det også åpnes for elementer som understreker parets etniske bakgrunn.

Der den ene part har en annen kirkelig tilhørighet enn Den norske kirke, kan det etter godkjenning av biskopen åpnes for deltakelse fra vedkommende kirkesamfunn. Både når det gjelder medvirkning fra andre kirkesamfunn og kulturelle innslag, skal disse tilpasses vigselshandlingens gudstjenestelige karakter og ikke bryte med Den norske kirkes trosgrunnlag. Innslag som kommer som tillegg til liturgien, kan plasseres etter ledd 9 Forbønn.

Der navnene skal nevnes, kan en bruke fullt navn eller fornavn, etter hva som er naturlig i det enkelte tilfelle. I spørsmålene under ledd 7 Ekteskapsinngåelse skal det brukes fullt navn.

1 Preludium/Inngang

Orgelmusikk eller annen egnet musikk til preludium/inngang. Brudefolket kan gå sammen fram til koret og sette seg på sine plasser. De kan også gå inn i prosesjon med eventuelt følge, etter stedets skikk. Deretter kan det fremføres egnet vokal- eller instrumentalmusikk.

2 Inngangsord

Enten A

L | I Faderens og Sønnens og Den Hellige Ånds navn.

Eller B

L | Nåde være med dere, og fred fra Gud vår Far og Herren Jesus Kristus.

Eller C

L | I Faderens og Sønnens og Den Hellige Ånds navn: Vår skaper, frigjører og livgiver.

Deretter ønskes velkommen med disse eller lignende ord:

L | Kjære (*navnet nevnes*) og (*navnet nevnes*). Dere er kommet hit til (*kirken nevnes*) for å inngå ekteskap. Vi er samlet her for å glede oss med dere. Vi skal høre deres løfter til hverandre og be om Guds velsignelse over dere og over hjemmet deres.

Deretter kan liturgen si

Enten A

L | Takk Herren, for han er god, evig varer hans miskunn. Dette er dagen som Herren har gjort; la oss juble og glede oss på den!

Sal 118,1.24

Eller B

L | Gud er kjærlighet, og den som blir i kjærligheten, blir i Gud og Gud i ham.

1 Joh 4,16b

3 Salme

4 Skriftlesning

Enten A

L | Gud har skapt oss i sitt bilde til å leve i fellesskap med seg og med hverandre. Ekteskapet er Guds gode gave. Å leve sammen som ektefeller er å leve i tillit og kjærlighet, dele gleder og sorger og trofast stå ved hverandres side livet ut.

Eller B

L | Gud har skapt oss til å leve i fellesskap med ham og med hverandre. Han har ordnet det slik at mann og kvinne skal være ett og stadfestet dette fellesskapet med sin velsignelse. Ekteskapet er Guds gode gave. Å leve sammen som mann og kvinne er å leve i tillit og kjærlighet, dele gleder og sorger og trofast stå ved hverandres side livet ut.

Deretter leses en eller to av de følgende tekster

A

Det står skrevet i Salmenes bok: Hvor dyrebar er din kjærlighet, Gud! I skyggen av dine vinger søker menneskebarna ly. De får nyte overfloden i ditt hus, du lar dem drikke av din gledes bekk. For hos deg er livets kilde, i ditt lys ser vi lys.

Sal 36, 8-10

B

La oss høre hva Paulus skriver om kjærlighet og troskap: Kle dere derfor i inderlig medfølelse og vær gode, milde, ydmyke og tålmodige, så dere bærer over med hverandre og tilgir hverandre hvis den ene har noe å bebreide den andre. Som Herren har tilgitt dere, skal dere tilgi hverandre. Og over alt dette: Kle dere i kjærlighet, som er båndet som binder sammen og gjør fullkommen.

Kol 3,12b-14

C

Det står skrevet i Første Mosebok: Gud skapte mennesket i sitt bilde, i Guds bilde skapte han det, til mann og kvinne skapte han dem. Gud velsignet dem og sa til dem: «Vær fruktbare og bli mange, fyll jorden og legg den under dere!»

1 Mos 1,27-28a

L | La oss nå høre mer om hva Guds ord sier om kjærlighet og samliv.

2-4 av de foreslåtte tekstene eller andre høvelige skriftlesninger, minst én fra hvert av de to testamentene. Skriftlesningene kan leses av medlemmer av bryllupsfølget. De som skal lese, går samlet frem til lesepulten. Brudefolkene og menigheten sitter under lesningen. Siste lesning avsluttes med: Slik lyder Herrens ord.

5 Salme

Salmen kan erstattes av egnet vokal- eller instrumentalmusikk eller utelates.

6 Tale

7 Ekteskapsinngåelse

L | Kom nå fram til Herrens alter, så vi kan høre deres løfter til hverandre og be om Guds velsignelse over dere og over hjemmet deres.

Paret går fram til alterringen og blir stående foran den, vendt mot liturgen. Liturgen henvender seg til den som står til venstre (sørsiden) først.

Deretter følger

Enten A

L | For Gud vår Skapers ansikt og i disse vitners nærvær spør jeg deg, *(fullt navn uten tittel)*:
Vil du ha *(fullt navn uten tittel)*,
som står ved din side, til din ektefelle?

B | Ja.

L | Vil du elske og ære *henne/ham*
og bli trofast hos *henne/ham* i gode og onde dager
inntil døden skiller dere?

B | Ja.

L | Likeså spør jeg deg, *(fullt navn uten tittel)*:
Vil du ha *(fullt navn uten tittel)*,
som står ved din side, til din ektefelle?

B | Ja.

L | Vil du elske og ære *ham/henne*
og bli trofast hos *ham/henne*
i gode og onde dager inntil døden skiller dere?

B | Ja.

L | Så gi hverandre hånden på det.

*Paret vender seg mot hverandre og gir hverandre høyre hånd.
Liturgen legger sin hånd på parets hender.*

L | For Guds ansikt og i disse vitners nærvær har dere nå lovet hverandre at dere vil leve sammen i ekteskap, og gitt hverandre hånden på det. Derfor erklærer jeg at dere er rette ektefolk.

Eller B

L | For Gud vår Skapers ansikt og i disse vitners nærvær spør jeg deg, (*fullt navn uten tittel*):
Vil du ha (*fullt navn uten tittel*),
som står ved din side, til din ektefelle?

B | Ja.

L | Likeså spør jeg deg, (*fullt navn uten tittel*):
Vil du ha (*fullt navn uten tittel*),
som står ved din side, til din ektefelle?

B | Ja.

L | Gjenta etter meg.

Paret vender seg mot hverandre. De gir hverandre høyre hånd og blir stående slik mens de avgir løftet. Liturgen leser løftet ledd for ledd, deretter fremsier paret det, den ene først.

L | Jeg tar deg (*navnet nevnes*) til min ektefelle.

B | Jeg tar deg (*navnet nevnes*) til min ektefelle.

L | Jeg vil elske og ære deg

B | Jeg vil elske og ære deg

L | og bli trofast hos deg i gode og onde dager

B | og bli trofast hos deg i gode og onde dager

L | inntil døden skiller oss.

B | inntil døden skiller oss.

*Deretter gjentas løfteavleggelsen på samme måte av den andre ektefellen.
Liturgen legger sin hånd på parets hender.*

L | For Guds ansikt og i disse vitners nærvær har dere nå lovet hverandre at dere vil leve sammen i ekteskap, og gitt hverandre hånden på det. Derfor erklærer jeg at dere er rette ektefolk.

Her kan følge

8 Overrekkelse av ringer

Enten A

L | Gi nå hverandre ringene, som dere skal bære til tegn på løftet om troskap.

Hver av dem setter ringen på fingeren til den andre.

Eller B

L | Gi nå hverandre ringene, som dere skal bære til tegn på løftet dere har gitt hverandre. Gjenta etter meg.

Liturgen leser ordene ledd for ledd, deretter fremsier brudeparet dem, den ene først.

L | (*Navnet*), jeg gir deg denne ring

B | (*Navnet*), jeg gir deg denne ring

L | som et tegn på mitt løfte om kjærighet og troskap.

B | som et tegn på mitt løfte om kjærighet og troskap.

Ringene settes så på fingeren til den andre. Deretter gjentas overrekkelsen på samme måte av den andre ektefellen.

9 Forbønn

L | La oss alle be.

Ekteparet kneler ved alterringen. Liturgen ber for paret med håndspåleggelse en av følgende bønner, som avsluttes med Herrens bønn. Andre i følget kan også delta med håndspåleggelse i forbønnen.

Enten A

L | Barmhjertige Gud, vi ber deg for (*navnet nevnes*) og (*navnet nevnes*) og deres ekteskap: La din velsignelse hvile over dem som nå kneler for ditt ansikt. Fyll dem med din kjærlighet, og bygg deres hjem i fred. Se til dem i nåde, og styrk dem med din Ånd, så de i gode og onde dager setter sin lit til deg, holder trofast sammen og hjelper hverandre fram mot det evige liv.

Eller B

L | Gode Gud, vi takker deg for (*navnet nevnes*) og (*navnet nevnes*) og for deres kjærlighet til hverandre. Velsign deres liv som ektefolk. Hjelp dem å holde de løfter de har gitt hverandre, så deres ekteskap kan fylles av tillit, omsorg og glede. Gi dem evne og vilje til å bygge sitt hjem i fred, så det blir et sted der [barn kan vokse opp i trygghet og] familie og venner kan finne fellesskap. Du som er veien, sannheten og livet, la dem få vandre i din sannhet. Du som tilgir og leger, hjelp dem å tilgi hverandre. Du som er kjærlighetens kilde, gi dem, og alle ektefolk, å vokse og modnes i kjærlighet.

Her kan det tilføyes en fritt utformet bønn, eventuelt kombinert med lystenning. Eventuelt kan menigheten synge en bønnesalme (mens ekteparet kneler). Se for eksempel Norsk Salmebok 2013 nr. 431, 624, 638, 652, 653, 678, 680.

L | La oss sammen be Herrens bønn:

A | Vår Far i himmelen!

La navnet ditt helliges.

La riket ditt komme.

La viljen din skje på jorden slik som i himmelen.

Gi oss i dag vårt daglige brød,

og tilgi oss vår skyld, slik også vi tilgir våre skyldnere.

Og la oss ikke komme i fristelse,

men frels oss fra det onde.

For riket er ditt, og makten og æren i evighet.

Amen.

Ekteparet setter seg på plassene sine.

Her kan følge

10 Musikk/symbolhandlinger

Deltakere i bryllupsfølget og andre kan medvirke med musikk, høytlesning eller andre kulturelle innslag.

11 Salme

12 Velsignelse

Enten A

L | La oss prise Herren.

Menigheten reiser seg.

A | Gud være lovet. Halleluja. Halleluja. Halleluja.

L | Herren velsigne deg og bevare deg. Herren la sitt ansikt lyse over deg og være deg nådig. Herren løfte sitt åsyn på deg og gi deg fred. †

A | Amen. Amen. Amen.

Eller B

L | Ta imot velsignelsen.

Menigheten reiser seg.

Herren velsigne deg og bevare deg. Herren la sitt ansikt lyse over deg og være deg nådig. Herren løfte sitt åsyn på deg og gi deg fred. † Amen.

13 Utgang

Orgelmusikk eller annen egnet musikk.

Ekteparet går ut av kirken etter stedets skikk.